

Skladatelské sdružení KONVERGENCE jsme založili na jaře 2002. Náplní naší činnosti je veřejné uvádění děl skladatelů mladé generace, ať už jde přímo o díla členů anebo zajímavé kompozice mladých autorů žijících v zahraničí. Rovněž si klademe za cíl uvádění těch skladeb autorů generace starší, která jsou u nás hrána méně, případně nebyla hrána vůbec.

Uvědomujeme si nesmírnou stylovou rozmanitost a různé možnosti nazírání prostředků, které dnes soudobá hudba používá. Proto má být výsledkem našich snah nalézání a uvědomování si spojitosti ve světě výrazových prvků hudebního vyjadřování jednotlivých členů, též i skladatelů, jejichž díla se chystáme uvádět.

Příští koncert sdružení KONVERGENCE:

9.6.2005 v 19:30

Galerie AMU, Malostranské náměstí 13, Praha 1

Kaija Saariaho *Nocturno pro housle sólo*

Thierry Pécou *Skladba v české premiéře*

Ondřej Štochl *Veduty pro kytaru a smyčcové kvarteto*

Tomáš Pálka *Moonsilences*

Roman Pallas *Smyčcové trio*

Kaija Saariaho *Lichtbogen pro komorní soubor a live electronic*

Web: <http://sweb.cz/konvergence>

Email: konvergence@centrum.cz

Doporučené akce:

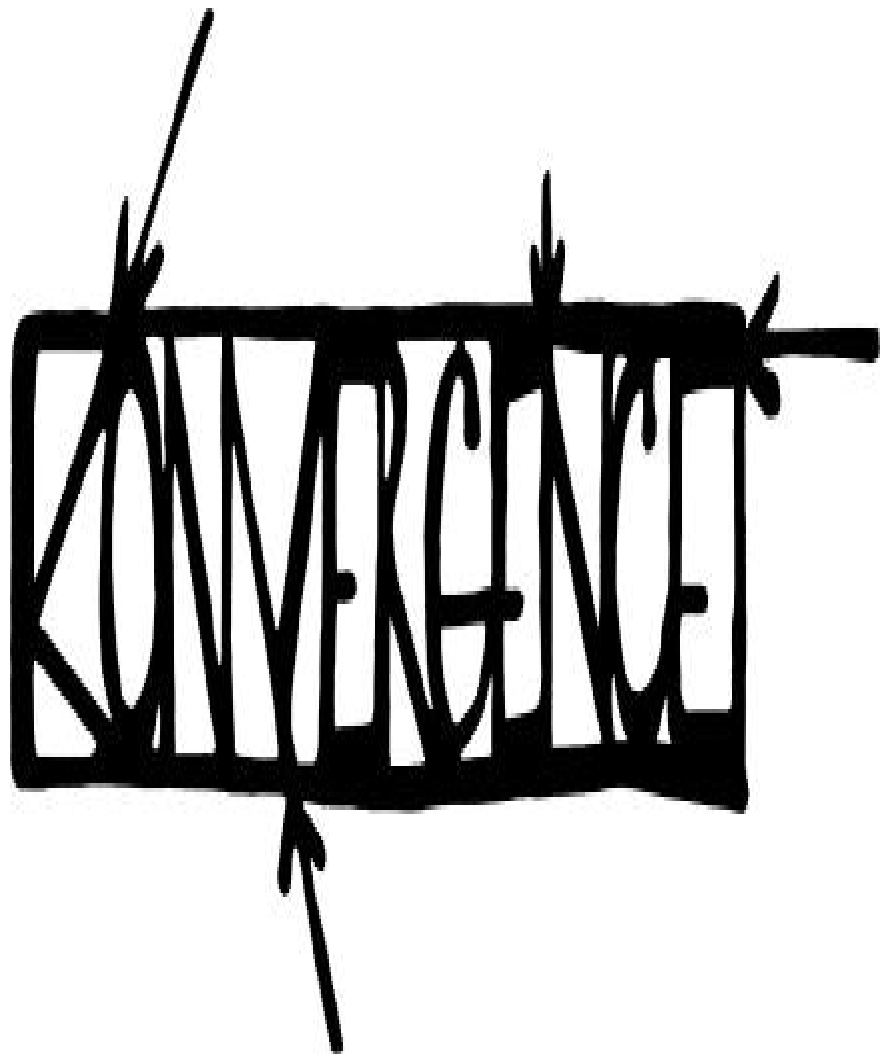
Goethe-Institut Vás zve srdečně na zahajovací koncert **Ensemble Recherche** (D, Freiburg), který se uskuteční v rámci **Expozice nové hudby 18. května v 19.30 hod.**

Autobusová doprava zdarma tam i zpět po skončení koncertu zajištěna. Rezervace míst v autobuse je zároveň rezervací vstupenky na koncert. Vstupné činí: 90,- Kč. Vstupenky obdržíte na místě.

Přihlásit se je možné do 10. května:

konecna@prag.goethe.org nebo tel. 221 962 233.

Místo konání: **Loutkové divadlo Radost, Cejl 29, Brno**

30.4.2005 / Večer dynamické hudby

Tento koncert se koná díky finančním podporám:

Nadace Gideona Kleina

Nadace Českého Hudebního Fondu

Nadace Ochranného Svazu Autorského

Jednotné vstupné: 50Kč

Program koncertu: Večer Dynamické hudby

- Witold Lutosławski:** *Grave (1981)*
- Jan Rybář:** *Tři písně na Jaroslava Seiferta (2003)*
- Svatopluk Havelka:** *Nonet (1976)*
- Peter Graham:** *Smyčcový kvartet č.2 (1988/2000)*
- Witold Lutosławski:** *Chain I (1983)*

Účinkuje soubor Konvergence:

Kristýna Valoušková – soprán
Magda Čáslavová – flétna
Jiří Mráz – klarinet
Michaela Hrabánková – hoboj
Lukáš Svoboda – fagot
Filip Špingl – lesní roh
Marek Krásný – trubka
Petr Peremský – pozoun
Viktor Mazáček, Matěj Vlk, Tomáš Pálka – housle
Ondřej Štochl – viola
Sylvia Jablonská, Kristýna Bělohlávková – violoncello
Marcel Šindelář – kontrabas
Roman Pallas – klavír
David Růžička – bicí nástroje
Lukáš Vendl – cembalo
Jan Svejkovský, Jan Rybář – dirigenti

WITOLD LUTOSŁAWSKI: GRAVE

Tato krátká, jednovětá skladba je jakýmsi nakomponovaným accelerandem se stoupající tendencí tónové výšky od basového k sopránovému rejstříku se současně narůstající rytmickou hybností. Blízká hudební vazba mezi violoncellem a klavírem (použitý materiál se v obou nástrojích doplňuje) je založena na zřejmém logickém půdorysu motivů sestavených ze dvou nebo tří tónů, často připojených k přeznívajícím akordům nebo repetovaným tónům, které kódují harmonickou kostru díla do quasi tónálního řádu. Hudba je velmi členěná s vášnivými momenty, avšak bez sklonu k nabubřelosti, bez melodických témat. Jde spíše o vyzrazovou melodičnost úzce spojenou s celkovým tematickým materiálem vycházejícím ze zmíněných motivů.

Skladba nese podtitul *Metamorfózy* a byla napsána v roce 1981. Poprvé byla provedena ve Varšavě v dubnu téhož roku. *Grave* je věnováno památce Stefana Jarocinskí, polského muzikologa.

JAN RYBÁŘ: TŘI PÍSNĚ NA JAROSLAVA SEIFERTA

Cyklus písní podle Jaroslava Seiferta vznikl v roce 2003 a jeho společným jmenovatelem jsou básně s milostným podtextem reflektujícím život od prvotní zamilovanosti přes manželský život až po smutný konec, ve kterém je však možno vidět i začátek něčeho nového. Kompozičně jsem využil tempo kontrast, kdy dvě krajní pomalé písně jsou prostrídány svižnou písní prostřední. Skladba pro mezzosoprán a komorní soubor využívá postupného střídání harmonických polí, které, místy asketicky, doprovází lyricky vedenou zpěvní linku.

Jan Rybář

SVATOPLUK HAVELKA: NONET

Hudební skladatel Svatoopluk Havelka (1925) studoval skladbu soukromě u K. B. Jiráka (1945-47) a svoje hudební vzdělání si prohloubil na katedře muzikologie FF UK, kde byli mimo jiné jeho učitelé Josef Hutter a Antonín Sychra (1946-49). Po krátkém působení v ostravském rozhlase a u Armádního uměleckého souboru (1951-54) se od roku 1954 věnoval výhradně hudební kompozici. Již uvedením své I. symfonie (1955) na sebe upozornil jako výrazný symfonický talent, který se v příštích dvaceti letech prosadil závažnými symfonickými a symfonicko-vokálními díly.

Skladebný styl Svatopluka Havelky je zpočátku zakotven v národní tradici s akcentací moravské lidové nápěvnosti a tanečního typu. Důležitý přelom v Havelkově tvorbě znamená I. symfonie, a zejména kantáta *Chvála světla* na slova S. K. Neumanna, jež je typem nově řešené kantátové formy. Každá další skladba představuje snahu o netradiční řešení kompozičních problémů. V šedesátých letech pronikají do jeho hudby podněty *Nové hudby* (aleatorika, témbrová hudba). Od osmdesátých let Havelka dospívá k syntetickému slohu a převažující meditační výraz jeho hudby je dán zájmem o duchovní témata.

Po řadě velkých programních děl se Havelka ve druhé polovině 70. let zaměřil na oblast komorní tvorby. Zde rovněž obohatil českou hudbu vysoce individualizovanými a myšlenkově i interpretačně náročnými díly jako je *Nonet* (1976) a *Percussionata* pro bicí nástroje (1978). Od osmdesátých let pak následují skladby s duchovním zaměřením, kde je patrný Havelkův příklon k základním křesťanským hodnotám - *Tichá radost* (1985), *Disegno* (1986), *Pocita Fra Angelicovi* (1987), *Profeteia* (1988) na biblické texty, *Rozhovory duše s Bohem* (1991), rozměrné oratorium *Jeronym Pražský (Epistola de Magistri Hieronymi de Praga, 1989)*, za které obdržel Státní cenu, *Paréneze* pro soprán, klavír a bicí (1993), *Skrytá mana* a *bílý kamének* (1992) a další. Jedním z vrcholů jeho tvorby devadesátých let je velké symfonické dílo *Znamení časů* (1997) premiérované orchestrem České filharmonie.

Výraznou kapitolou v Havelkově tvorbě je filmová a scénická hudba. Jedná se celkem o asi sedmdesát celovečerních a sto padesát krátkých filmů, z nichž nejvýznamnější jsou *Honzikova cesta* (1956), *Až přijde kocour* (1963), *Kdo chce zabít Jessii* (1966), *Všichni dobří rodáci* (1968), *Božská Ema* (1979). Psal i hudbu k divadelním inscenacím - *Vivisekce* (*Laterna magika*), *Tvrdohlavá žena* (*Divadlo na Vinohradech*).

Významná je i Havelkova pedagogická činnost. V období tzv. normalizace, kdy neměl možnost vyučovat na veřejných školách, patřil k nejvyhledávanějším soukromým učitelům kompozice, a jako takový přispěl ke vzdělávání mnoha představitelů dnešní střední skladatelské generace. V roce 1990 byl jmenován řádným profesorem skladby na pražské AMU.

Dne 2. 5. 2005 oslavil skladatel jubilejní 80. narozeniny.

PETER GRAHAM: SMYČCOVÝ KVARTET Č. 2

První verze skladby vznikla v roce 1988, druhá – propracovanější a rozšířená – v roce 2000.

Dílo zachovává klasické rozvržení do čtyř vět (I. dramatická, II. pomalá, III. scherzo, IV. finale), jejich vnitřní členění však neodpovídá běžným schématům a je dosti proměnlivé. Daleko spíše představuje skladba jakési „putování“ – s touhami, napětím a konflikty, překvapivými zážitky i nudou. Hudební dění zde jakoby přesahuje rámec not a rozehrává situace a nálady, které čtyři osoby spolu sdílejí.

Peter Graham

WITOLD LUTOSŁAWSKI: CHAIN I (ŘETĚZ I)

Chain I (Řetěz I) dokončil Witold Lutosławski (1913-1994) krátce po *Třetí symfonii* v červenci roku 1983. Devítiminutová skladba, která vznikla na objednávku Michaela Vynera pro soubor London Sinfonietta, má obsazení čtrnáctičlenného komorního orchestru: flétna (střídá pikolu a altovou flétnu), hoboj (střídá anglický roh), klarinet, fagot, žestě (lesní roh, trubka a trombon), bicí nástroje (xylofon, marimba, dva činely, gong a tamtam), cembalo a solové smyčcové nástroje po jednom hráči. Název skladby *Chain (Laňcuch/Řetěz)* odkazuje na kompoziční metodu spojování hudebních úseků, kterou Lutosławski používal příležitostně už dříve v *Koncertu pro orchestr* (1954) nebo v orchestrální *Mi-parti* (1976). Rovněž následující dvě kompozice Lutosławského z let 1984-86 mají stejný název, i když tvoří cyklus, ani si nejsou podobné obsazením, či hudebním materiálem (*Chain II* je houslový koncert o čtyřech částech a *Chain III* jednovětá orchestrální skladba). Jediným společným znakem je syntax: Melodické fráze i celé hudební úseky na sebe navazují a do sebe zapadají jako články řetězu. Než jedna ze dvou vrstev skončí, začíná druhá a tak dále: úseky jedné vrstvy začínají i končí v jiných bodech než úseky druhé. Proto nejsou v průběhu skladby jednoznačné cézury jako u tradičních skladeb. Vždy jedna z vrstev je nositelem výrazu, druhá je doplněním nebo kontrápním. Průběh je auditivně velmi dobře vnímatelný.

Chain I v dvoudílné formě začíná krátkou introdukcí v orchestrálním tutti založeném na dvanáctizvuku. První díl začíná expozicí instrumentálních sol a skupin, struktura hudebního proudu se zvolna zahušťuje přidáním melodických linií (violoncello, flétna, housle, trubka, lesní roh) a po violoncellovém sólu plynule přecházejícím do velké polyfonní plochy druhého dílu, vyúsťující do akordické kulminace, v apogeu přerušené sekvencí bicích nástrojů (tamtam, gong a činely). V závěrečné *Codě* se hudební tkáň v aforistických konstelacích instrumentálních sol rychle rozpadá.

V komorním zvuku zvlášť vyniká Lutosławského subtilní kompoziční technika: *Chain I* přináší v komorním zvuku esenci autorova hudebního myšlení, je jakoby jeho malým autopořetrem.

Miloš Haase